

פנעים גון הפח אל הפחת

אולם בית המשפט השלום התלאיבי המה מפעילות בלתי רגילה, על אף שעת הבורק המוקדמת: צלמי עתונות תפסו עמדות לרגלי המדרגות, התכוננו לקלוץ אל המטרה. המטרה: יחזקאל זלינגר, הנאשם ברצח שב תאי קרוטוצ'בסקי ברכתיגן, ערב יום הכיפורים, חוץ כזו מריבה ממושכת, אשר פריצה בגלל פתיחתה, שהוצגו מתחת לחלון נותיו של זלינגר.

שתי קומות מעל צלמים היה המסדרון מלא אדם יותר מן הרגיל. עתונאים, קרובי הנרצח וסתם סקרנים — כולם צבאו בפתח האולם הקטן, שהיה מסוגל להכיל 15 איש בלבד.

פתע נראו בקצה המסדרון נצוצים כחוי לים של נורות פלש. השאון נדם, וכעבור דקות ספורות נכנס זלינגר לאולם. תחת מש מר של שוכרים מוויינים. אין הם חוששים שהוא ימלט, העיר אחד הנאסטים, הם יראים שאנו נפגע בו. ואכן, אגרוסים קמו צים רבים הונפו לעבר החשור.

מכת אימה. זלינגר הרגיש היטב כי קהל העויין, אשר סביבותיו, סקר את ה אולם, הכיר אהדים משכניו, בדרך לשלום אשה, שישיבה מאחוריו. האשה נודעוה. עיניה רחבו מאימה, ואצבעותיה אחזו ב עתית במסעדה הפסל אשר לפנייה.

זלינגר לא שב להביט לאחור. הוא היה עסוק במתרחש לפניו. לאולם נכנס השופט, חיים שטיינברג. בעקבותיו בא פרקליט נפת השפלה רביהמרק, מנחם בוכחיץ, שנשא ב ידו חיק מצא מסמכים. השופט הרים את מבטו, שאל את הנאשם אם הוא מיוצג. ה חשובה היתה חיובית: יעקב גיל (למש"ק) מי שהיה חבר הכנסת הראשונה, הוסמך רק לפני זמן קצר כעורך דין על ידי האוניברסי טה העברית, קיבל על עצמו ללמד סניגוריה על זלינגר.

גיל הכיר את זלינגר באיטליה, לאחר מל חמת העולם, כאשר טיפל בפליטים היהודיים בהידוע לו כי זלינגר היה בעבר אחד מ לקוחותיו, מיהר גיל לבית הסוהר בתלמונה, הציע לנאשם עזרה משפטית.

מפלג מן הצחנה. המאבק המשפטי החל. אפשר היה לנחש את קריית הפתחות על נקלה: התביעה תובק באשמה של רצח בכחנה החילה, בה בשעה שהסניגוריה תנסה כנראה, לשנות את סעיף הרצח להריגה. ה הבדל בין רצח להריגה היה עדיין גדול, על אף ביטול עונש המוות.

זלינגר עצמו נראה כמאובן. הוא ישב דו מם, כשאצבעותיו הקצרות עבות מחליקות על ברכיו. הוא היה שקוע רששו ורוחו ב זברים שהשמיע עדיהם, מפסק ראשון אבנר מווס. דבריו של מווס לא היו אלא חזרה על הסיפור שהשמיע זלינגר במשטרת רמת גן, רבע שעה לאחר שהלם שש מהלך מותימת בסכין מתוצרת גושטל, גרמניה.

היחסים בין זלינגר לבין קרוטוצ'בסקי לא היו ידידותיים מעולם. הם היו מתוחים לא פחות מיחסי של יחזקאל זלינגר עם שאר שכניו לבית המשותף ברחוב המדרים 36, רמת גן. הוא קנה לו דירה בבית לפני שנה, לאחר שכבר את דירתו הישנה, מפני שלא היה יכול לטבול את צחנת פתיחתה, אשר נצבו מתחת לחלונותיה.

בבית החדש היו הפחים רחוקים למדי מ חלונות הדירה, ובמשך זמן מה זכה יחזקאל ליהנות מאחירה הצח של שכונת נחלת צנים. אולם הנאה לא ארכה: עיריית רמת גן הח ליטה כי ארבעה פחי אשפה אינם מספיקים לבניין כה גדול. הודיעה לתעודת הדיירים כי עליו להציב שני פחים נוספים בצדה השני של החצר האחורית. מזלו של זלינגר איתרע גם הפעם: הפחים החדשים היו עתידים לעמוד בדיוק מתחת לחלונות הדירה.

הפעם לא היתה לו כל כחנה לחפש מקום מנורים חדש. הוא התלס להשאר ולהלחם, הכריז שהוא לא יניח לאיש להעמיד את הפחים מתחת לחלונותיו, מנה אל ביתה משפט המחוזי, ביקש צו מניעה. אולם השו טס, יוסף למ, שביקר במקום, נוכח כי אין כל אפשרות להציב את הפחים במקום אחר, קבע כי יש להציב לפי התוכנית המקורית, אך לבנות מסביבם קיר בטון.

מלחמה בכל הדרכים. אותה שעה

מקום הרצח — כעבור שעה: צילום סנסאציוני זה צולם על ידי צלם העולם הזה שעה אחת בלבד אחר הרצח שכחתי הום על הרצפה של חנות המכולת הקטנה, טרם יבשו. נעלה הבית התעתד קרוטוצ'בסקי לצאת לתפילת כל נדרי באופניים (מימין) היה מביא את המצרכים לבתי לקוחותיו. בשעת הרצח עסק קרוטוצ'בסקי בתיקון פחית שמן לאחד ממכריו שביקש ממנו לעשות זאת בשבילו

גם אחד מדיירי הבית שממול שמע את ה זעקה. גם הוא ראה את זלינגר עוזב את החנות, מנסה לתחוב הפץ מאורך לתוך תי קו. התפץ החליק ונפל על הארץ, מבלי ש זלינגר הרגיש בכך. האיש רץ החוצה והרים את החפץ. היתה זו סכין מכוסה דם ורפש. זלינגר המשיך בדרכו, נכנס למשטרת רמת גן, אמר לסמל התורן, מנשה שמיטוב: "דקרתי אדם".

אבנר מווס סיים את עדותו, וגיל קם לח קור אותו חקירה צולבת. עורך הדין שלח את אצבעו לעבר שתי הסכנים הנקיות, ש הוצגו לפני בית הדין, שאל: "מדוע ערכתם חיפוש בדירתו של הנאשם והחרמתם את שתי הסכנים?" היתה זו השאלה לה ציפ תה התביעה: זלינגר סיפר בעדותו כי הוא לקח את הסכין, בה נהרג קרוטוצ'בסקי, מ בית החרושה, כדי לתקן משהו בדירתו. או למ מאוחר יותר, בעת החיפוש נמצאו בדירה שתי סכנים נוספות לאותו סוג: קרוב ל דואי שהוא לא היה זקוק לסכין שלישית.

גיל הכריז כי הוא לא יזמין כל עדים לבית המשפט השלום ולא יניח לנאשם לדבר. מאוחר יותר, כאשר שוחח עם העתונאים, הסביר: "יש לי קריאה מבוסס על עדויות, אבל אני שומר איתו בשביל הקרב הגדול, שיחנהל בבית המשפט המחוזי. כאן אני מני הל רק מלחמה זעירה — ותו לא".

שיא המלחמה הזעירה שהתנהלה בבית משפט השלום היתה הצהרתו המפתיעה של גיל כי שולחו אינו מיטיב להבין עברית, חתם על כל המסמכים שהוקראו לו על ידי מווס בהיותו מבולבל. אולם ההצהרה היש מה לאל על ידי זלינגר עצמו: כאשר הינד מווס שכל הצהרותיו של זלינגר תורגמו שוטפת: יותר לא ידע, קרא הנאשם בעברית ומלה שנאמרה באולם בית המשפט.

הישיבה היתה ארוכה ומיגעית. אולם איש לא עזב את האולם, או את המסדרון. ב הפסקה לא הלך איש לאכול כריכים במד נון: המקומות באולם הקטן היו יקרים יותר מכל.

המקום לא נתרוקן אפילו לאחר נעילת הישיבה. דיירי הבית המשותף סירבו לזוז ממקומותיהם, חיכו שזלינגר יורד למטה. הם קיוו כי יוכלו להלום בו, לפחות פעם אחת. אולם הם נחלו אכזבה: השוטרים סיל קו אותם מן המקום, אחר הובילו את ה נאשם לעבר גיף, שהמתין בקרבת הבניין.

השכנים לא חיתרו על נקמתם. קריאותיהם: "רוצח! רוצח!" דהדו באחור זמן רב ל אחר שנעלם הגיף הירקק כמורד הרחוב.

אפרים זכר היטב את אשר אמר לו אביו בילדותו: "היה כנה עם עצמך. זהו סוד האושר".

דומה היה כי שבתאי קרוטוצ'בסקי זכה למצוא אושר. הוא היה עייף, אך מאושר. הוא עמל בפרך משך שש שנים, צרף פרך סה לפרטה, כדי לקנות דירה יחנותימכות קטנה בבית משותף. עתה רצה רק דבר אחד: לנוח.

לא לסלוח, לא לשכוח. בערב יום הכיפורים נשלמה הקמת קיר הבטון מסביב לפתיחתה. הדבר נודע לזלינגר מפי אחיו, שבא לבתי המלאכה של פלד במיוחד כדי להרגיע אותו. האח ידע כי יחזקאל לא יקבל את הדיעה בשקט, ניסה לשכנע אותו כי בערב יום הכיפורים חייבים כל היהודים לס לוח ולשכח. יחזקאל השיב: הסתלק! אינני רוצה לראות את פניך! השעה היתה קרובה לשלוש.

בשעה שלוש כמעט ופקעה סבלנותה של שושנה קרוטוצ'בסקי. הצום עמד להיכנס כל רגע, ובעלה נמצא עדיין בחנותו, עסק ב תיקון פחית שמן בשביל אחד מידידיו. פתע הגיעה לאוזניה זעקה חלושה: "אוי! היא הכירה את קול בעלה, מיהרה לרדת למטה.

בהגיעה אל סף החנות נתקלה שושנה ב זלינגר, שמיהר החוצה, חוץ נסיון לתחוב משהו לתוך תיקו. היא פרצה פנימה, מצאה את שבתאי מוטל מתחת לדלפק, בתוך שלו יתידם.

כבר היו היחסים בין זלינגר לבין חעד הדיירים מתוחים ביותר. לדברי הדיירים נ צעה המחשבה על פתיחתה במותו של זלינגר הטרידה אותו ללא הרף. דחיית בק שחו לצרמיניעה רק הוסיפה שמן למדורה. הוא הוסיף לטעון כי הוא לא ירשה להציב את הפחים, נשבע שהוא יילחם על כך — בכל הדרכים.

היה זה סוד גלוי כי מבין חברי חעד הדיירים שגו זלינגר את שבתאי קרוטוצ'ב סקי יותר מכל. לשינאה זו לא היתה כל סיבה נראית לעין: קרוטוצ'בסקי לא היה טוב יותר, או רע יותר, מאשר אנשי החוזה אפרים, בנו של קרוטוצ'בסקי היה משר נצע כי סיבת השנאה היתה תהיכרתית: זלינגר היה מנהל עבודה במפעל המכונות פלד. הוא היה רגיל לטבול התנהגות גסה, ולנהוג באחרים בגסות. בהיותו אדם בעל כוח פסי גדול ואופי תקיף, הפעיל זלינגר את אגרופו יותר מפעם אחת, כדי לשים קץ לחיכוחים.

לעומתו היה קרוטוצ'בסקי טיפוס אינטלקט טואלי. הוריו מתו בהיותו בגיל צעיר, ו הוא נאלץ לרכוש השכלה בכוחות עצמו. בן 30 נבחר לתפקיד יושב ראש ועדת הקהילה של ברנוביצ'י, פולניה. כאשר נכבש המקום על ידי הנאצים, הציע קרוטוצ'בסקי לשרוף את גיטו ברנוביצ'י, לנסות לפרוץ דרך ל יירות ביילורוסיה, חוץ קרב נואש. אולם זקני הקהילה דחו את התכנית, וקרוטוצ'בסקי היה נאלץ להימלט היערה עם בני משפחתו.

בחוג המשפחה: הנרצח (בחולצה הלבנה) הרבה לבלות עם משפחתו שהיתה מורכבת מאשתו שושנה (מימין) ומבניו משה, 8, ואפרים, 26, ביניהם הוא יושב בתמונה זו, שהיא אחת האחרונות שנלקחו כמשפחת קרוטוצ'בסקי עוד היתה שלמה והרצח לא פגע בה.